

РЕЦЕНЗИЯ

от: доц. д-р Даниел Йорданов Павлов,
доц. д-р в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни
науки; научна специалност: „Икономика и управление (индустрия)”
катедра „Мениджмънт и бизнес развитие" и Ръководител на Центъра за
насърчаване на предприемачеството,
Русенски университет „Ангел Кънчев“, гр. Русе
на дисертация: „Организационни форми на сътрудничество между
предприемачите в мебелната индустрия (по примера на област Ловеч)“
с автор: Ивайло Огнянов Костов
и научен ръководител: проф. д-р Анета Георгиева Денева

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури
по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №275/02.04.2018 на
Ректора на СА „Д.А.Ценов“.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд *„Организационни форми на сътрудничество
между предприемачите в мебелната индустрия (по примера на област Ловеч)“*
е с обем 229 страници. Структуриран е по следния начин - увод, три глави,
заклучение и библиография. Основният текст е в три глави с обем 173
страници. Той включва 8 таблици и 46 фигури.

Библиографската справка съдържа 140 източника - 106 на кирилица, 34
на латиница; в тях са и 31 интернет страници.

Приложенията са 6 на брой, с обем 30 страници и са обособени в
самостоятелна притурка.

Авторефератът е в обем от 44 страници и отразява основните моменти от
дисертационния труд.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата е подходящо избрана и представлява интерес, както за науката, така и за стопанската практика.

Предметът на изследването е насочен към актуални организационни форми на сътрудничество между предприемачите и възможностите за тяхното прилагане в мебелната индустрия.

Обектът на изследване обхваща мебелни предприятия от област Ловеч, принадлежащи към сектор С, раздел 31 „Производство на мебели“, групи 31.01, 31.02, 31.03 и 31.09.

Докторската теза е ясна – защитава се позицията, че организационните форми на сътрудничество между предприемачите в мебелното производство са възможност за подобряване конкурентоспособността и устойчивото развитие на предприятията от сектора. Те са способ за тяхното оцеляване в условията на повишена конкуренция от страна на навлизащите на пазара големи, чуждестранни мебелни фирми, които заемат все по-голям пазарен дял.

Изследователската цел е в логическа обвързаност със задачите пред научния труд.

Описани са методите на изследване: дескриптивен, анализ и синтез, индукция и дедукция, исторически подход, структурен подход, системен подход, процесен подход, моделиране, наблюдение, сравнение, статистически, SWOT анализ и др.

Налице е яснота и аргументираност на идеите, както и открояване на новостите.

В ръкописа успешно са разграничени изследванията по проблематиката от други учени и е отразено собственото отношение на автора по разглежданите въпроси.

Обемът и структурата на дисертационния труд отговарят на изискванията.

Представеният илюстративен материал включва 8 таблици и 46 фигури; той е в логическа обвързаност с основния текст.

Налице е висока научна, езикова и стилова култура на текста.

Данните са статистически обработени и визуализирани.

Спазени са правилата на научната етика.

Авторефератът отразява ключовите елементи на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд могат да бъдат търсени в следните насоки:

1. Въз основа на анализ на основни теоретически постановки, идеи и становища са уточнени понятия „предприемачество“ и „съвместни форми на сътрудничество“. Обобщени, систематизирани и критично анализирани са различни виждания за основните предпоставки, причини и мотиви, както и ползите и негативите от осъществяване на съвместна предприемаческа дейност.

2. Разработен е методичен инструментариум за провеждане на емпирично изследване на формите за съвместен бизнес в мебелните предприятия в България. Предложена и практически апробирана е система от показатели за анализ и оценка на състоянието на мебелното производство и съвместната предприемаческа дейност в област Ловеч. Открити са положителните моменти от разширяване приложението на формите за съвместен бизнес в мебелните предприятия.

3. Оформен е профил на типичното мебелно предприятие и мебелния предприемач от област Ловеч. Този ясен и точен профил е резултат от задълбочени обективни изследвания.

4. Адаптиран и обоснован е авторов модел за стимулиране използването на формите за съвместна предприемаческа дейност в мебелната индустрия и е предложена примерна схема за изграждане на конкретен мебелен клъстер в област Ловеч.

5. Формулирани са предложения и препоръки към конкретните заинтересовани страни, целящи подобряване на предприемачеството и съвместната предприемаческа дейност в мебелната индустрия.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Към дисертационния труд може да се отправят редица **положителни** коментари, сред които:

- Много добро оформяне на профила на типичното мебелно предприятие и мебелния предприемач от област Ловеч в резултат от задълбочени комплексни анализи.
- Много добро идентифициране на нагласите у предприемачите да (не) предприемат съвместна предприемаческа дейност.
- Предложените възможни стратегии от комбинацията на вътрешните и външните фактори в Параграф 2.2 са резултат от умело приложение на TOWS матрица.
- Представеният Модел за стимулиране използването на форми за съвместна предприемаческа дейност в мебелната индустрия (Фиг. 44, стр. 159) е ясен и логично подреден!

Дисертационният труд успешно създава дискуссионна среда и към него може да се отправят някои **въпроси**, сред които:

- Като цяло *Моделът за стимулиране използването на форми за съвместна предприемаческа дейност в мебелната индустрия* (Фиг. 44) набляга на стимули за създаване на съвместна предприемаческа дейност, което е външна намеса в изследваната система. В Глава трета са представени различни обществени инициативи, чрез които може да се стимулира реализацията на този Модел. По принцип, произходът на връзките между участниците може да е нормативно или пазарно породен. В Модела тези връзки са предимно резултат от дейността на публичната администрация, което води до неустойчиви времеви

междуфирмени бизнес връзки. Каква ще е съдбата на предлагания клъстер в област Ловеч когато се ограничи публичната му финансова подкрепа?

- На стр. 105 е посочено като слабост липсата на големи инвеститори. На стр. 106, стр.109 и стр.122 се посочва като възможност привличането на чуждестранен инвеститор. Защо се търси външна помощ вместо вътрешно развитие (т.е., чрез насърчаване на местните предприемачи) още повече, че на стр. 106 се посочва като заплаха появата на голям мебелен производител, а в тезата на изследването (стр.6) се набляга на противодействие на чуждестранните производители?
- Параграф 2.3.1 – В какво по-подробно се изразява съвместната предприемаческа дейност (без договорна обвързаност), която осемте фирми са посочили като отговор на Въпрос 22 от Анкетна карта?
- На стр. 122, Фиг. 39 представя, че 19 от фирмите посочват „Развитие на бизнеса“ като предимство на мебелните клъстери в региона. Какво по-конкретно тези фирми включват в това предимство?
- В Трета глава са предложени различни възможности за подобряване на предприемаческите дейности чрез сътрудничество в сферата на мебелната индустрия. С оглед на концепцията на Европейската Комисия за „Предприемчив университет“ каква консултантска дейност може да оферира екип от научни работници от СА „Д.А.Ценов“ пред участниците в *Модела*? Как тази консултантска дейност може да допълни системите, представени във Фиг. 43, Фиг. 44 и Фиг. 46?

Заклучение

Представеният дисертационен труд е цялостно, завършено и добросъвестно осъществено научно изследване по актуален и значим за стопанската практика проблем. Той отговаря на изискванията по ЗРАС и на Правилника за неговото прилагане в СА „Д. А. Ценов“ за придобиване на ОНС „Доктор“ по определената научна специалност.

Това ми дава основание за категорична **положителна оценка** и с пълна убеденост препоръчвам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“ на Ивайло Огнянов Костов.

Русе, 19.04.2018 г.

Рецензент:

(доц. д-р Даниел Павлов)